

Tertúlia sobre educació i cultura organitzada per Indigestió

Published by [Àlex Hinojo Sánchez](#) [1] on 13/05/2016 - 13:02 | Last modification: 05/02/2026 - 15:10

El passat 9 de maig de 2016, l'equip d'Indigestió va organitzar una [tertúlia sobre educació i cultura](#) [2] a l'Heliogàbal de Barcelona. És un tema que a Amical Wikimedia ens és proper i ens hi interessa molt, i hi vam anar per veure quins són els posicionaments al respecte dels diversos agents implicats, tant a nivell professional com associatiu. Compartim aquí amb vosaltres els nostres apunts i impressions de la jornada, en un format de llista. La intenció no és tant fer una crònica com deixar constància de les idees que van plantejar-se durant la xerrada.

INTERVENCIÓ

Després de les oportunes presentacions, l'acte va començar amb una intervenció de Judit Vidiella: De la seva intervenció destaquem:

Educació formal i no formal cada cop es barregen més:

- Com a conseqüència de les retallades i la privatització de serveis públics, progressivament s'obren nous canals de gestió de la formació, i adquireixen més importància els sistemes no formals.
- Existeixen nous perfils de professionals que encara no han sigut assumits per l'educació formal.
- L'educació formal s'està repensant, però a un ritme molt lent.
- Els docents són sovint criticats de facto pel sector cultural, tot i que cada vegada estan fent més coses. Cal fer un mapeig i conèixer millor el sector educatiu abans de generalitzar la crítica.

Quin són els Rols d'educació i cultura?

- Des del sector cultura hi ha visió de l'educació una mica paternalista: L'educació com a alliberadora de l'home, com una missionera que forma persones. El sector cultural sovint es posa en qüestió a sí mateix, però fa servir tòpics quan parla del sector educatiu.
- Quin és el rol de l'educador per a un professional del sector cultural?
- S'ha promogut la idea d'educació i cultura com a recurs assistencial (cultura per la pau, socialdemocràcia) més com una cosa que et fa millor persona, no com una cosa que et fa un ciutadà crític.

Quina cultura entra en l'escola?

- Des de l'escola es promou un canon d'alta cultura i de cultura popular, sovint enfrontades, amb una forta visió patrimonialista de la mateixa, eurocèntrica i heteropatriarcal. Som el centre del món.
- Estan emergint organitzacions diferents que pensen la cultura com un fenomen de participació activa, igual que l'educació, però entenent que aquestes organitzacions estan en tensió amb la cultura de l'excel·lència, que està de moda.
- Cal repensar el vocabulari que fem servir: innovació es fa servir tant com a fenomen neoliberal que com a exemple d'innovació social.
- Cultura i educació comparteixen una realitat: Ambdós sectors són precaris.
- Es promou la cultura com un dret bàsic ciutadà, intentant garantir la seva facilitat d'accès. Però d'accès a una cultura "enciclopèdica", no crítica: es promou l'accés universal al canó, no a qüestionar el canó.
- Es promou la cultura com un espai de consens identitari, no com un espai de conflicte o negociació.
- Es promou cert discurs salvador de l'art i la cultura: Exemple: artista en residència: programa d'artistes que van a les escoles on -depèn de l'artista- l'alumne treballa amb ell i fan obra col·lectiva, però signada per l'artista.

Dilemes

- Cal mapejar què està passant al sector educatiu abans de repetir l'imaginari de l'educació formal antiga. Professionals del sector cultural tenen assumit el rol de "jo molo més que el sector educatiu" quan això -potser- no és cert.
- Cal fer glossari de conceptes comuns per a poder fer un debat sincer
- Si espai no formal agafa el rol de l'espai formal, com fer el reconeixement? Cal reinstitucionalitzar? Com avaluem espais de coneixement no formal? Fragilitat i manca de sostenibilitat d'aquests espais.
- Institucionalització dels marges? Què passa quan institucions volen assumir activitats i discurs generat a les associacions? Com fer-ho sense que quedi forçat, o com una mera subcontracta en precari?

DEBAT

Un cop finalitzada l'exposició de Vidiella, durant el debat posterior es van apuntar moltes idees, aquí en destaquem unes quantes:

- Visió de la cultura com a element dispers i educació com a element formal estandarditzat.
- Els continguts de l'educació són universalitzants i no ho haurien de ser: s'han de repensar els currículums oficials: eduquem per a consumidors i alta cultura?
- S'accepta sense menció el debat entre alta i baixa cultura tot i que es critiqui. "Cultura sí, però quina?"
- Educació i cultura són vistos com a tòtems salvadors de la societat que estan condemnats a entendre's.
- Algun dels professionals del sector cultural diuen que veuen el tàndem "educació i cultura" com una moda, com una cançoneta assumida darrerament, però que en el fons és una manera de generar nous públics. No creuen que hi hagi una voluntat real.
- Què passa quan la renovació pedagògica a casa nostra és liderada i finançada per entitats financeres o religioses? O Com a mínim són els quals s'emporten el protagonisme?
- Algunes escoles disposen d'un "artista en residència": I per què no un científic en residència? Visió de l'art com a cosa exòtica. I de l'artista com a icona.
- Hi ha escoles que apliquen nous models pedagògics oberts perquè està demostrat que els estudiants obtenen millors rendiments acadèmics, més eficients. En el fons no ho fan per a crear futurs agents crítics. Es qüestiona la noció i el concepte d'èxit que promouen a les escoles els models d'artista en residència.
- Quan s'institucionalitzen pràctiques artístiques o educatives, sovint es produeix un "segregat estètic": perquè només agafen la superfície oblidant-se del fons.

Tags: educació i cultura

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2016/tertulua-educacio-cultura-indigestio>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/hinojoal>

[2] <http://www.nativa.cat/2016/05/9m-tertulua-educacio-i-cultura/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/6611>